

Bej, som man kunde tænke sig, var den, at man ophævede og helt lod bortfalde af Ofserydelse, baade Højtidsofret og Accidensofret, mod at Statskassen overtog og udbetalte f. Eks. Ofret og Accidensydelsen til Præsterne, medens derimod Kommunerne maatte overtage og udrede Afsløsningssummen til Lærerne, hvad de jo for øvrigt skulle gøre, hvorledes man end tænker sig Afsløsningsordnet. Der er jo nemlig den store Forskel paa Ofret til Præsterne og Ofret til Lærerne, at man kan sige, at Ofret til Præsterne er et Bederlag for bestemte kirkelige Handlinger, og det er navnlig Tilfældet for Accidensofrets Bedkommende. Men det er ikke Tilfældet med Hensyn til Accidenserne til Lærerne; dette er jo en Betaling for Lærergerningen, og det gør en stor Forskel. Man har sagt, at selv om man nu kunde naa en Afløsning af Højtidsofret, saa gaar det — det er for Resten ogsaa sagt i Dag — slet ikke an at røre ved Accidensofret, for der er for dettes Bedkommende ikke Tale om nogen almindelig Pligt; det er ingen Pligt, som paaligger enhver, men det paaligger kun i visse enkelte Tilfælde og visse enkelte Folk. Det passer nu slet ikke for Lærernes Bedkommende, netop fordi det er Bederlag for Lærergerningen. Vil man sige, at dersom man afløste det for Lærernes Bedkommende og saa tog Beløbet af Kommunerne Kasser, gjorde man Uret mod dem, som enten ikke skulde vies eller ingen Børn skulde have døbt, vil jeg hævde, at det netop er Uret, at man paalægger Folk, som ville gifte sig, en særlig Betaling til Lærerne. Det skulde da være af Hensyn til det bekendte Udtryk i Vielsesritualet: „Vor der frugtbare og mangfoldige og opfylder Jorden,“ altsaa af Hensyn til, at de kunde faa Børn en Gang, som skulle gaa i Skole; men saa kunde man vente indtil den Tid, da de efter Naturens Orden fik disse Børn. Det samme kunde man sige ved Barnebaabs- ofret: Hvorfor skulle Folk, som skulle have Børn døbt, være pligtige til at give en Sat til Skolebæsenet? Det er jo ikke sagt, at disse Børn leve og komme i Skole. — Endnu mere sært ser det ud med Hensyn til de Accidenser eller det Bederlag, som gives ved Begravelser, hvor de efterlevende maa betale Kirkesangeren, Skolelæreren, fordi han synger ved Begravelsen. Skulle de efterlevende betale en Sat for den afdøde for den Tid, han gif i Skole? Seg forstaar slet ikke, at man ikke ligesom hæver baade Offer og Accidensydelsen til Lærerne, lader det falde bort i Kirken og saa tager det af Kommunekassen. Det var det ærede Medlem

for 7de Kred (Bjerre) jo ogsaa ved at tale lidt om.

Den bedste Maade, den bedste Bej — for denne her har ogsaa sine Banfælgigheder — den fremkommeligste, den naturligste, retfærdigste, som jeg mener, der er til at komme af med Offer og Accidensydelse, er at lade dem bortfalde ved en Præstelønningslov, hvor man altsaa giver Præsterne ordentlig og rigelig Løn efter Tidens og Folkets Vilkaar, og saa lader Lærernes Offer og Accidenser falde bort mod Bederlag af Kommunekassen. Det vilde være den bedste Maade til at faa gjort rent Bord i det Stykke og komme bort fra det Spørgsmaal. — Jeg skal ikke nægte, at jeg blev meget forbadset, da jeg fik det forelagte Forslag i Hænde. Jeg havde haabet paa, at naar vi en Gang til skulde have med denne Sag at gøre, vilde den højtærede Kirkeminister være kommen med en Præstelønningslov, og vi saa kunde drøfte Spørgsmaalet sammen dermed. Jeg var imod det Lovforslag, som blev forelagt 1893—94 om den Sag, og jeg gif i Grunden videre i Udvalget, end jeg havde Lust til, for at faa det til at omfatte navnlig Accidenser med og for at faa det ned i Folketinget, fordi jeg troede, at Sagen der vilde være bleven fagen under Behandling samtidig med et Forslag, der var indbragt dernede, rigtignok ad privat Bej, om Præstelønninger. Det skete ikke, jeg havde ventet bestemt her nu, at denne Sag vilde vi ikke have faaet med at gøre undtagen i Forbindelse med en Præstelønningslov. Det fremgaar ogsaa af Lovforslagets Motiver, at den højtærede Kirkeminister har haft det i Tankerne, men har opgivet det; han nævner som Grund dertil de daarlige Produktpriiser, vi have, og Jordpriserne. Jeg indser ikke, at det kunde være nogen Grund til at lade det være, thi der er jo ingen Fare ved, om de Midler, der ere henlagte til Præsternes Lønning baade i Ford og Tiender, ikke slaar til, for Lovgivningsmagten og Staten ere jo forpligtede til ifølge § 3 i Grundloven at understøtte Folkekirken. Slaa Midlerne ikke til fandt man, at de ikke vare tilstrækkelige, havde man det en Bej til at staffe det fornødne, og det viser sig jo nu, at vi maa udrede betydelige Beløb af Statskassen til Oprettelse af ny Præsteembeder og Ansættelsen af flere Præster, end vi have. Da Striden var stærk for en 25—30 Aar siden, var man vis paa, at de kirkelige Midler kunde slaas fuldstændig til til Præsternes rigelige Løn, og man troede, at man endogsaa vilde faa et Beløb tilovers, man nævuede endogsaa et Par Hundrede Tusinde